

RIJEČKI TEOLOŠKI ČASOPIS

Ephemerides Theologicae Fluminenses

NADA I ESHATON

**ČEMU SE NADAJU Riječani
NADA i KRIZA**

**NOVOVJEKOVNIH UTOPIJA
ESHATON U STAROM ZAVJETU
NOVO LICE "Posljednjih STVARI"
DANAŠNJA TEologija**

**između NADE i BEZNAĐA
ČEKANJE lica Gospodnjega**

**ili čekanje Godota
ETOS, etika i ESHATON**

**Kako DANAS propovijedati nadu
Kako DANAS poučavati o ESHATONU**

**Pučki dramski oblici
Zadarska "Gospa od milosti"**

Rijeka
God. 5. br. **1**
1997.
1-274.

S A D R Ź A J

I. ČLANCI I RASPRAVE

A.

NADA I ESHATON

Josip GRBAC , UVOD REKTORA TEOLOGIJE	1
Iris TIČAC , ČEMU SE NADAJU RIJEČANI?	3
Ivan DEVČIĆ , NADA I KRIZA NOVOVJEKOVNIH UTOPIJA	13
Ivan ŠPORČIĆ , 'ESHATON' U STAROM ZAVJETU	41
Anton TAMARUT , NOVO LICE "POSLEDNJIH STVARI"	61
Nikola DOGAN , DANAŠNJA TEOLOGIJA IZMEĐU NADE I BEZNAĐA	85
Marijan JURČEVIĆ : NADA I ESHATON - Čekanje lica Gospodnjeg ili čekanje Godo-ta	103
Marijan VALKOVIĆ : ETOS, ETIKA I ESHATON	125
Bono Zvonimir ŠAGI : KAKO DANAS PROPOVIJEDATI NADU?	147
Milan ŠIMUNOVIĆ : KAKO DANAS POUČAVATI O ESHATONU - POSLEDNJIIM STVARNOSTIMA (smrt, raj, pakao, čistište) ..	159

B.

Adrijana MIHEC CAR : PUČKI DRAMSKI OBLICI	181
Atanazije MATANIĆ : ZADARSKA "GOSPA OD MILOSTI"	193

II. PRIOPĆENJA

Milan ŠPEHAR : POTREBA EKUMENIZMA	199
Mile BOGOVIĆ : STUDIJ TEOLOGIJE U POVIJESTI NAŠE MJESNE CRKVE	216

III. KRONIKA

Josip GRBAC : DAN TEOLOGIJE U RIJEČI 07.12.1996.	225
Franjo VELČIĆ : SIMPOZIJ O VIDU OMIŠLJANINU	231

IV. PRIKAZI I OSVRTI

James W. SIRE, »Izazov sjetonazora. Pregled temeljnih svjetonazora« (Marijan Jurčević)	233
Josip GRBAC , »Graditelji kraljevstva. Teologija rada II. Vatikanskog sabora« (Milan Špehar)	236
Antonio SCOTTA , »I territori del confine orientale italiano nelle lettere dei vescovi alla Santa Sede« (Ivan Grah)	240
Thomas BREMER , »Religion und Nation im Krieg auf dem Balkan« (Mile Bogović) ..	246
Ivo BAGARIĆ , »Kumranski rukopisi i Novi zavjet« (Jadran Zalokar)	247
Anton BOŽANIĆ : »Hrvatsko iseljeništvo u SAD i Krčani u New Yorku« (I. Velčić) ..	250

Milan Špehar, »Moj Otac« (Daniel Načinović)	251
Mile PEČIĆ, »Srušeni tornjevi. Stihovi u ratu i progonstvu« (Milan Špehar)	253
Ružica ŠUŠNJARA, »Običaji hrvatskog naroda u Bosanskoj posavini. Prilog etnografskom proučavanju« (Mile Bogović)	255
Krešimir VUKIĆ (priredio), »Religioni et bonis artibus, Građa za spomen-knjigu Biskupskog sjemeništa (1870-1991) i Klasične gimnazije Rudera Boškovića u Dubrovniku (1948-1996)« (Marijan Žagar)	256
Carlo DEKLICH, »Problemi balcanici - loro origini ed effetti« (Mile Bogović)	257
Berislava VRAČIĆ - Alfonza KOVAČIĆ, »Sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskog s kućom maticom u Zagrebu 1845-1995.« (Marijan Žagar) ..	259
»Ranjena Crkva u Hrvatskoj. Uništavanje sakralnih objekata u Hrvatskoj (1991-1995.)« (Mile Bogović).	260
Luka PAVIČIĆ, »Kronika stradanja Hrvata južne Like« (Darko Nekić)	263
Branko FUČIĆ, »Vid Omišljanin« (Franjo Velčić)	265
»Krčki kalendar 1997.« (F. Velčić)	266
M. MANDIĆ, »Osmijeh - Misionar ljubavi«	267

V. UREDNIŠTVO JE PRIMILO

Popis knjiga i periodike	271
--------------------------------	-----

I. ČLANCI I RASPRAVE

A.

NADA I ESHATON

Uvod Rektora Teologije

Smisao ljudskog i kršćanskog života ne ovisi samo o tome što sada proživljavamo, kao ljudi i kršćani, već i o onome što nas čeka na kraju životnog puta. Na prošlogodišnjem Teološko-pastoralnom tjednu gdje je tema bila "Novi religiozni pokreti i sekte" naglašavana je više puta činjenica da mnogi ljudi prihvaćaju alternativne ponude sreće i spasenja upravo stoga, jer smatraju da im one nude jasniju perspektivu budućnosti, veću sigurnost u ispunjenje nade, eshatološku viziju koju smatraju realnijom od one štoje nudi Crkva.

Postavlja se, dakle, pitanje: Može li Crkva svojim naukom o nadi i eshatologiji, o "posljednjim stvarnostima", pružiti čovjeku današnjice kvalitetan odgovor na pitanja o smislu života i o onome što nastupa nakon smrti? Može li naš govor o nadi i eshatonu biti egzistencijalan? Iako se o nadi i eshatonu puno govori na teološkim učilištima, ova problematika još uvijek ostaje na razini teološkog i uglavnom apstraktnog razmišljanja, pa tako teško postaje temeljem konkretnog življenja vjere. Kako, dakle, prilagoditi naš nauku o nadi i eshatonu današnjem čovjeku? U sučeljavanju kršćanstva s novim oblicima religioznosti govor o nadi, smrti, raju, paklu, čistilištu postaje neizbježan, na teološkom i pastoralnom planu. Upravo je to bila namjera ljetosnjeg okupljanja na Teološko-pastoralnom tjednu kojeg organizira Teologija u Rijeci. (Tjedan je održan od 25. do 27. lipnja 1996.)

Budući da je cilj bio kršćanski govor o nadi i eshatonu približiti čovjeku današnjice, primjenjena je induktivna metoda. Provedena je i analizirana anketa među stanovnicima Rijeke, progovoreno je o problematici nade i "posljednjih stvarnosti" u suvremenoj književnosti, a nisu zaobidena ni suvremena filozofska promišljanja današnje krize nade.

Sve je to trebalo poslužiti kao polazište za nekoliko predavanja teološko - teoretske naravi. No, specifičnost teme o posljednjim stvarnostima je u tome što nije dovoljno znati "što", nego je ponajprije važno "kako" o tome govoriti čovjeku. Radi se, dakle, o potrebi prilagodbe ne samo eshatoloških sadržaja nego i terminologije mogućnostima shvaćanja konkretnog čovjeka. Stoga je treća skupina predavanja na Tjednu bila posvećena pitanju, kako danas ugraditi eshatološke teme u naše pastoralno djelovanje?

Na kraju Drugog vatikanskog sabora veliki teolog Yves Congar izjavio je kako poglavlje o eshatologiji nije dovoljno obrađeno na Koncilu, pa je upravo razrada eshatologije zadatak postkoncilske teologije. Razmišljanja koja objavljujemo u ovom broju Riječkog teološkog časopisa daju vrijedan doprinos ostvarenju tog cilja.

Josip Grbac